YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
(seitsemäs jaosto)

11 päivänä kesäkuuta 2009 *

Asiassa T-318/01,

Omar Mohammed Othman, kotipaikka Lontoo (Yhdistynyt kuningaskunta), edustajinaan aluksi barrister J. Walsh ja solicitor F. Lindsley ja solicitor S. Woodhouse, sittemmin barrister S. Cox ja solicitor H. Miller,

kantajana,

vastaan

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään aluksi M. Vitsentzatos ja M. Bishop, sittemmin M. Bishop ja E. Finnegan,

ja

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään aluksi A. van Solinge ja C. Brown, sittemmin E. Paasivirta ja P. Aalto,

vastaajina,

joita tukee

Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta, asiamiehenään aluksi J. Collins, sittemmin C. Gibbs, sittemmin E. O'Neill ja lopuksi I. Rao, joita avustivat aluksi barrister S. Moore ja sittemmin barrister M. Hoskins,

väliintulijana,

jossa on kyseessä aluksi yhtäältä Afganistaniin suuntautuvan tiettyjen tavaroiden ja palvelujen viennin kieltämisestä, Afganistanin Talebania koskevien lentokiellon ja varojen sekä muiden taloudellisten resurssien jäädyttämisen laajentamisesta ja asetuksen (EY) N:o 337/2000 kumoamisesta 6.3.2001 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 467/2001 (EYVL L 67, s. 1) kumoamista koskeva vaatimus ja toisaalta asetuksen N:o 467/2001 muuttamisesta kolmannen kerran 19.10.2001 annetun komission asetuksen (EY) N:o 2062/2001 (EYVL L 277, s. 25) kumoamista koskeva vaatimus ja sittemmin tiettyihin Osama bin Ladenia, al-Qaida-verkostoa ja Talebania lähellä oleviin henkilöihin ja yhteisöihin kohdistuvista erityisistä rajoittavista toimenpiteistä sekä asetuksen N:o 467/2001 kumoamisesta 27.5.2002 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 881/2002 (EYVL L 139, s. 9) kumoamista koskeva vaatimus, siltä osin kuin edellä mainitut säännökset koskevat kantajaa,

EUROOPAN YHTEISÖJEN
ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (seitsemäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja N. J. Forwood (esittelevä tuomari) sekä tuomarit D. Šváby ja E. Moavero Milanesi,

kirjaaja: hallintovirkamies K. Pocheć,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 21.1.2009 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asiaa koskevat oikeussäännöt ja asian tausta

1 Esillä olevaan asiaan soveltuvien oikeussääntöjen selostuksen osalta viitataan yhteisöjen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa C-402/05 P ja C-415/05 P, Kadi ja Al Barakaat International Foundation vastaan neuvosto ja komissio, 3.9.2008 antaman tuomion (Kok., s. I-6351; jäljempänä yhteisöjen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa Kadi antama tuomio) 3–10 kohtaan.

2 Esillä olevan asian taustaa koskevan selostuksen osalta 15.10.1999 ja 8.3.2001 välisenä ajanjaksona, jolloin annettiin erityisesti Afganistaniin suuntautuvan tiettyjen tavaroiden ja palvelujen viennin kieltämisestä, Afganistanin Talebania koskevien lentokiellon ja varojen sekä muiden taloudellisten resurssien jäädyttämisen laajentamisesta ja

asetuksen (EY) N:o 337/2000 kumoamisesta 6.3.2001 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 467/2001 (EYVL L 67, s. 1), viitataan yhteisöjen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa Kadi antaman tuomion 13–30 kohtaan.

3 Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston (jäljempänä turvallisuusneuvosto) päätöslauselmalla 1267 (1999) perustettu pakotekomitea julkaisi 19.10.2001 lisäyksen 8.3.2001 päivättyyn konsolidoituun luetteloon henkilöistä ja yhteisöistä, joiden varat oli jäädytettävä turvallisuusneuvoston päätöslauselmien 1267 (1999) ja 1333 (2000) perusteella (ks. tiedonanto SC/7180); kyseisessä lisäyksessä mainittiin muun muassa kantajan nimi Osama bin Ladenia lähellä olevana henkilönä.

4 Asetuksen N:o 467/2001 muuttamisesta kolmannen kerran 19.10.2001 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 2062/2001 (EYVL L 277, s. 25) kantajan nimi lisättiin muiden nimien ohella kyseisen asetuksen liitteeseen I.

5 Turvallisuusneuvosto hyväksyi 16.1.2002 päätöslauselman 1390 (2002) Osama bin Ladeniin, Al-Qaida-järjestön ja Talebanin jäseniin sekä niitä lähellä oleviin henkilöihin, ryhmiin, yrityksiin ja yhteisöihin kohdistuvien toimenpiteiden toteuttamisesta. Tämän päätöslauselman 1 ja 2 kohdassa määrätään pääasiallisesti päätöslauselman 1267 (1999) 4 kohdan b alakohdassa ja päätöslauselman 1333 (2000) 8 kohdan c alakohdassa määrättyjen toimenpiteiden, erityisesti varojen jäädyttämisen, jatkamisesta.

6 Neuvosto katsoi, että tämän päätöslauselman täytäntöönpano edellytti yhteisön toimia, ja se antoi 27.5.2002 yhteisen kannan 2002/402/YUTP Osama bin Ladeniin, Al-Qaida-järjestön ja Talebanin jäseniin sekä niitä lähellä oleviin henkilöihin, ryhmiin, yrityksiin ja yhteisöihin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä ja yhteisten kantojen 96/746/YUTP, 1999/727/YUTP, 2001/154/YUTP ja 2001/771/YUTP kumoamisesta (EYVL L 139, s. 4). Tämän yhteisen kannan 3 artiklassa määrätään erityisesti pakotekomitean turvallisuusneuvoston päätöslauselmien 1267 (1999) ja 1333 (2000)

mukaisesti laatimassa luettelossa mainittujen henkilöiden, ryhmien, yritysten ja yhteisöjen varojen, muiden rahoituksen lähteiden tai taloudellisten resurssien jäädyttämisen jatkamisesta.

7 Neuvosto antoi 27.5.2002 EY 60, EY 301 ja EY 308 artiklan perusteella asetuksen (EY) N:o 881/2002 tiettyihin Osama bin Ladenia, al-Qaida-verkostoa ja Talebania lähellä oleviin henkilöihin ja yhteisöihin kohdistuvista erityisistä rajoittavista toimenpiteistä ja asetuksen N:o 467/2001 kumoamisesta (EYVL L 139, s. 9).

8 Asetuksen N:o 881/2002 1 artiklassa määritellään ”varat” ja ”varojen jäädyttäminen” pääasiallisesti samalla tavoin kuin asetuksen N:o 467/2001 1 artiklassa. Lisäksi siinä määritellään, mitä tarkoitetaan ”taloudellisilla resursseilla”.

9 Asetuksen N:o 881/2002 liitteeseen I sisältyy luettelo henkilöistä, ryhmistä ja yhteisöistä, joita 2 artiklassa määrätty varojen jäädyttäminen koskee. Tässä luettelossa mainitaan muun muassa kantajan nimi.

10 Turvallisuusneuvosto hyväksyi 20.12.2002 päätöslauselman 1452 (2002), jonka tarkoituksena oli edistää terrorismin vastaiseen taisteluun liittyvien velvoitteiden noudattamista. Tämän päätöslauselman 1 kohdassa määrätään joistakin sellaisista poikkeuksista päätöslauselmilla 1267 (1999), 1333 (2000) ja 1390 (2002) määrättyyn varojen ja taloudellisten resurssien jäädyttämiseen, joita valtiot voivat soveltaa humanitaarisista syistä pakotekomitean luvalla.

11 Turvallisuusneuvosto hyväksyi 17.1.2003 päätöslauselman 1455 (2003), jonka tarkoituksena oli tehostaa päätöslauselman 1267 (1999) 4 kohdan b alakohdassa, päätöslauselman 1333 (2000) 8 kohdan c alakohdassa ja päätöslauselman 1390 (2002) 1 ja 2 kohdassa määrättyjen toimenpiteiden täytäntöönpanoa. Päätöslauselman 1455 (2003) 2 kohdan mukaan näitä toimenpiteitä tehostetaan uudelleen 12 kuukauden kuluttua tai aiemmin, jos se on tarpeen.

12 Neuvosto katsoi, että päätöslauselman 1452 (2002) täytäntöönpano edellytti yhteisön toimia, ja se antoi 27.2.2003 yhteisen kannan 2003/140/YUTP poikkeuksista yhteisellä kannalla 2002/402/YUTP määrättyihin rajoittaviin toimenpiteisiin (EUVL L 53, s. 62). Tämän yhteisen kannan 1 artiklassa määrätään, että pannessaan täytäntöön yhteisen kannan 2002/402 3 artiklassa määrätyt toimenpiteet Euroopan yhteisö ottaa huomioon kyseisen päätöslauselman 1452 (2002) mukaiset poikkeukset.

13 Neuvosto antoi asetuksen N:o 881/2002 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse varojen ja taloudellisten resurssien jäädyttämistä koskevista poikkeuksista 27.3.2003 asetuksen (EY) N:o 561/2003 (EUVL L 82, s. 1). Tämän asetuksen neljännessä perustelukappaleessa neuvosto toteaa, että yhteisön määräämiä toimenpiteitä on päätöslauselman 1452 (2002) johdosta tarpeen mukauttaa.

14 Turvallisuusneuvosto hyväksyi 30.1.2004 päätöslauselman 1526 (2004), jonka tarkoituksena oli yhtäältä tehostaa päätöslauselman 1267 (1999) 4 kohdan b alakohdassa, päätöslauselman 1333 (2000) 8 kohdan c alakohdassa ja päätöslauselman 1390 (2002) 1 ja 2 kohdassa määrättyjen toimenpiteiden täytäntöönpanoa ja toisaalta vahvistaa pakotekomitean valtuuksia. Päätöslauselman 1526 (2004) 3 kohdan mukaan näitä toimenpiteitä tehostetaan uudelleen 18 kuukauden kuluttua tai aiemmin, jos se on tarpeen.

15 Turvallisuusneuvosto hyväksyi 29.7.2005 päätöslauselman 1617 (2005). Siinä määrätään erityisesti päätöslauselman 1267 (1999) 4 kohdan b alakohdassa, päätöslauselman 1333 (2000) 8 kohdan c alakohdassa ja päätöslauselman 1390 (2002) 1 ja 2 kohdassa määrättyjen toimenpiteiden jatkamisesta. Päätöslauselman 1617 (2005) 21 kohdan mukaan näitä toimenpiteitä tarkastellaan uudelleen 17 kuukauden kuluttua tai aiemmin, jos se on tarpeen niiden mahdolliseksi tehostamiseksi.

16 Turvallisuusneuvosto hyväksyi 22.12.2006 päätöslauselman 1735 (2006). Siinä määrätään erityisesti päätöslauselman 1267 (1999) 4 kohdan b alakohdassa, päätöslauselman 1333 (2000) 8 kohdan c alakohdassa ja päätöslauselman 1390 (2002) 1 ja 2 kohdassa määrättyjen toimenpiteiden jatkamisesta. Päätöslauselman 1735 (2006) 33 kohdan mukaan näitä toimenpiteitä tarkastellaan uudelleen 18 kuukauden kuluttua tai aiemmin, jos se on tarpeen niiden mahdolliseksi tehostamiseksi.

17 Asetuksen N:o 881/2002 muuttamisesta 94. kerran 24.4.2008 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 374/2008 (EUVL L 113, s. 15) asetuksen N:o 881/2002 liitteessä I olevaa kantajan nimeä koskevaa mainintaa muutettiin pakotekomitean muutettua vastaavalla tavalla luetteloaan henkilöistä ja yhteisöistä, joiden varat oli jäädytettävä turvallisuusneuvoston kyseisten päätöslauselmien perusteella.

18 Turvallisuusneuvosto hyväksyi 30.6.2008 päätöslauselman 1822 (2008). Siinä määrätään erityisesti päätöslauselman 1267 (1999) 4 kohdan b alakohdassa, päätöslauselman 1333 (2000) 8 kohdan c alakohdassa ja päätöslauselman 1390 (2002) 1 ja 2 kohdassa määrättyjen toimenpiteiden jatkamisesta. Päätöslauselman 1822 (2008) 40 kohdan mukaan näitä toimenpiteitä tarkastellaan uudelleen 18 kuukauden kuluttua tai aiemmin, jos se on tarpeen niiden mahdolliseksi tehostamiseksi.

Oikeudenkäyntimenettely ja asianosaisten vaatimukset

19 Kantaja Omar Mohammed Othman nosti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 17.12.2001 jättämällään kannekirjelmällä neuvostoa ja komissiota vastaan EY 230 artiklan nojalla kanteen, jossa hän vaati ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta kumoamaan asetukset N:o 467/2001 ja N:o 2062/2001.

20 Neuvosto ja komissio vaativat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 15.3.2002 jättämissään vastineissa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta hylkäämään kanteen ja velvoittamaan kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

21 Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta pyysi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 1.5.2002 jättämällään asiakirjalla saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen neuvoston ja komission vaatimuksia.

22 Kantaja teki ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 27.5.2002 jättämällään asiakirjalla maksutonta oikeudenkäyntiä koskevan hakemuksen.

23 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ensimmäisen jaoston puheenjohtajan 31.5.2002 antamalla määräyksellä kirjallista menettelyä lykättiin kantajan pyynnöstä ja muiden osapuolten vastustamatta sitä siihen asti, kunnes asiassa T-306/01, Yusuf ja Al Barakaat International Foundation vastaan neuvosto ja komissio, annettaisiin lopullinen tuomio.

24 Koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen jaostojen kokoonpanoa muutettiin, esittelevä tuomari määrättiin toiseen jaostoon, jonka käsiteltäväksi esillä oleva asia siis siirrettiin.

25 Kirjallista menettelyä jatkettiin 21.9.2005.

26 Kantajaa kehotettiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamon 3.10.2005 päivätyllä kirjeellä lausumaan vastauskirjelmässään kanteen nostamisen jälkeen ilmenneistä uusista tosiseikoista ja oikeudellisista seikoista, joilla saattoi olla merkitystä esillä olevan asian ratkaisuun. Häntä pyydettiin erityisesti

– esittämään huomautuksensa niistä johtopäätöksistä, jotka olisi tehtävä esillä olevan kanteen osalta siitä, että asetus N:o 467/2001 oli kumottu ja korvattu asetuksella N:o 881/2002

– arvioimaan uudelleen kanteeseensa sisältyviä vaatimuksia, kanneperusteita ja väitteitä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-306/01, Yusuf ja Al Barakaat International Foundation vastaan neuvosto ja komissio, 21.9.2005 antaman tuomion (Kok., s. II-3533; jäljempänä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa Yusuf antama tuomio) ja asiassa T-315/01, Kadi vastaan neuvosto ja komissio, 21.9.2005 antaman tuomion (Kok., s. II-3649; jäljempänä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa Kadi antama tuomio) valossa.

27 Samassa kirjaamon kirjeessä kantajaa kehotettiin tekemään maksutonta oikeudenkäyntiä koskeva ajan tasalle saatettu hakemus.

28 Kantaja ilmoitti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 14.11.2005 jättämässään vastauskirjelmässä, että hän muutti kannettaan vaatiakseen asetuksen N:o 881/2002 (jäljempänä kanteen kohteena oleva asetus) kumoamista häntä koskevilta osin.

29 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toisen jaoston puheenjohtaja hyväksyi 2.12.2005 antamallaan määräyksellä Yhdistyneen kuningaskunnan väliintulijaksi tukemaan neuvoston ja komission vaatimuksia. Väliintulija jätti väliintulokirjelmänsä asetetussa määräajassa.

30 Neuvosto pysytti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 21.12.2005 jättämässään vastauskirjelmässä vastineessaan esittämänsä väitteet.

31 Komissio vaati ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 13.1.2006 jättämässään vastauskirjelmässä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

– jättää kanteen tutkimatta siltä osin kuin se koskee komissiota

– hylkää kanteen perusteettomana

– velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

32 Yhdistynyt kuningaskunta tuki ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 1.3.2006 jättämässään väliintulokirjelmässä neuvoston ja komission vaatimuksia.

33 Yhdistynyt kuningaskunta esitti samoin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 1.3.2006 jättämässään kirjeessä pyynnön siitä, että väliintulokirjelmän liitteisiin sisältyviä tietoja ei annettaisi yleisölle tiedoksi.

34 Kirjallinen menettely päätettiin 3.4.2006.

35 Kantaja teki ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 25.4.2006 toimittamallaan asiakirjalla maksutonta oikeudenkäyntiä koskevan ajan tasalle saatetun hakemuksen.

36 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (toinen jaosto) päätti esittelevää tuomaria kuultuaan aloittaa suullisen menettelyn.

37 Suullinen pääkäsittely ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toisessa jaostossa oli vahvistettu pidettäväksi 17.10.2006, mutta kantaja teki 22.9.2006 uuden hakemuksen menettelyn lykkäämisestä siihen asti, kunnes yhteisöjen tuomioistuin ratkaisisi asiassa Kadi tehdyn valituksen. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (toinen jaosto) lykkäsi näin ollen suullisen menettelyn aloittamista koskevaa päätöstään, ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toisen jaoston puheenjohtaja lykkäsi menettelyä 9.11.2006 antamallaan määräyksellä, muiden osapuolten vastustamatta sitä, siihen asti, kunnes yhteisöjen tuomioistuin ratkaisisi asiassa Kadi tehdyn valituksen.

38 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toisen jaoston puheenjohtajan 27.10.2006 antamalla määräyksellä kantajalle myönnettiin maksuton oikeudenkäynti.

39 Koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen jaostojen kokoonpanoa muutettiin uudelleen, esittelevä tuomari määrättiin seitsemänteen jaostoon, jonka käsiteltäväksi esillä oleva asia siis siirrettiin.

40 Menettelyä jatkettiin 3.9.2008.

41 Osapuolia kehotettiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamon 16.10.2008 päivätyllä kirjeellä

– lausumaan niistä johtopäätöksistä, jotka niiden mukaan on tehtävä esillä olevassa asiassa yhteisöjen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa Kadi antamasta tuomiosta

– ilmoittamaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle kantajan tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja koskevan tilanteen kehityksestä siltä osin kuin ne katsovat tällä olevan merkitystä esillä olevan kanteen osalta.

42 Neuvosto ja komissio myöntyivät tähän pyyntöön 30.10.2008 ja kantaja ja Yhdistynyt kuningaskunta 31.10.2008 päivätyillä kirjeillä, jotka toimitettiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon.

43 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (seitsemäs jaosto) päätti esittelevän tuomarin uuden kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn.

44 Asianosaisten lausumat ja vastaukset ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin kuultiin 21.1.2009 pidetyssä istunnossa.

45 Kantaja täydensi vaatimuksiaan istunnossa ja vaati, että neuvosto velvoitettaisiin korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Tosiseikat

46 Kantaja on Jordanian kansalainen, joka on asunut vuodesta 1993 lähtien Yhdistyneessä kuningaskunnassa, jossa hänelle myönnettiin vuonna 1994 tilapäisesti poliittinen turvapaikka. Hänen lopullista turvapaikkaa koskeva hakemuksensa oli yhä käsiteltävänä esillä olevan kanteen nostamishetkellä. Hänellä on vaimo ja viisi lasta huollettavinaan.

47 Helmikuussa 2001 kantaja pidätettiin ja häntä pidettiin kuulusteltavana terrorismin torjunnasta vuonna 1989 annetun lain (tilapäiset säännökset) (Prevention of Terrorism (Temporary Provisions) Act 1989) nojalla tehdyn tutkimuksen puitteissa. Kotietsinnässä poliisi takavarikoi hänen asunnostaan löytyneen huomattavan määrän rahaa eri valuuttoina (Englannin puntia, Saksan markkoja, Espanjan pesetoja ja Yhdysvaltojen dollareita), joiden yhteismäärä oli noin 180 000 Englannin puntaa (GBP). Kantaja ei millään tavalla selittänyt näiden varojen alkuperää. Kantajan kaksi pankkitiliä, joiden saldo oli noin 1 900 GBP, jäädytettiin osana pakotekomitean päättämien toimenpiteiden täytäntöönpanoa.

48 Asiaa koskevista asiakirjoista käy lisäksi ilmi, että kantaja piileskeli joulukuussa 2001, koska hän pelkäsi, että hänet olisi pidätetty ja vangittu määräämättömäksi ajaksi terrorismin ja rikollisuuden torjumisesta ja turvallisuudesta vuonna 2001 annetun lain (Anti-Terrorism, Crime and Security Act 2001) nojalla; Yhdistyneen kuningaskunnan parlamentti oli juuri antamassa tuota lakia. Poliisi pidätti hänet ja vangitsi hänet Belmarshin (Yhdistynyt kuningaskunta) vankilaan 23.10.2002–13.3.2005, jolloin hänet vapautettiin tiukassa valvonnassa House of Lordsin (parlamentin ylähuone) antaman tuomion seurauksena, jossa todettiin, että Yhdistyneen kuningaskunnan järjestelmä, jossa hänet oli vangittu ilman oikeudenkäyntiä, oli lainvastainen. Kantaja pidätettiin uudelleen 11.8.2005 ja häntä pidettiin vangittuna Long Lartinin (Yhdistynyt kuningaskunta) vankilassa Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen toteuttamien terrorismin torjumista koskevien uusien toimenpiteiden nojalla. Kyseisen hallituksen päätös karkottaa kantaja Jordaniaan ja pitää hänet siihen asti vangittuna annettiin asianomaiselle tiedoksi 11.8.2005, ja sitä koskeva valitus on hylätty Yhdistyneen kuningaskunnan toimivaltaisissa tuomioistuimissa. Kyseinen hallitus on kuitenkin

suostunut siihen, että tätä päätöstä ei panna täytäntöön ennen kuin Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on ratkaissut kantajan asiasta tekemän valituksen. Tuolla välin kantaja vapautettiin takuita vastaan 17.6.2008. Special Immigration Appeals Commission (maahanmuuttoasioita käsittelevä erityinen valituslautakunta) peruutti takuita vastaan myönnetyn vapauden 2.12.2008. Tuosta lähtien kantaja on ollut uudelleen vangittuna.

Oikeudellinen arviointi

Kanteen kohteena olevan asetuksen antamisesta johtuvat prosessuaaliset seuraukset

Asianosaisten lausumat

49 Kantaja väittää vastauskirjelmässään, että hänellä on oikeus muuttaa vaatimuksiaan siten, että ne koskevat kanteen kohteena olevan asetuksen kumoamista häntä koskevilta osin. Hän vetoaa tämän osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa Kadi antaman tuomion 55 kohtaan.

50 Neuvosto ja komissio toteavat vastauskirjelmässään, että kuten on todettu ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asioissa Yusuf ja Kadi antamissa tuomioissa, kantajan on saatava lupa muuttaa kanteensa koskemaan kanteen kohteena olevaa asetusta häntä koskevilta osin.

51 Komissio toteaa lisäksi, että uuden lainsäädännöllisen tilanteen vuoksi kannetta ei voida enää ottaa tutkittavaksi siltä osin kuin se koskee komissiota. Se pyytää kuitenkin, että prosessiekonomiaa ja hyvää oikeudenkäyttöä koskevista syistä sen esittämät vaatimukset, puolustautumisperusteet ja väitteet otettaisiin huomioon ilman että on tarpeen, että se hyväksytään uudelleen muodollisesti osallistumaan oikeudenkäyntimenettelyyn väliintulijana. Komissio vetoaa tämän osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asioissa Yusuf ja Kadi antamiin tuomioihin (vastaavasti 76 ja 57 kohta).

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

52 Asianosaiset ovat yhtä mieltä siitä, että kantajalla on oikeus muuttaa vaatimuksiaan ja kanneperusteitaan koskemaan kanteen kohteena olevaa asetusta, jolla on kumottu ja korvattu asetus N:o 467/2001, sellaisena kuin se oli muutettuna asetuksella N:o 2062/2001. Kantaja on vastauskirjelmässään ilmoittanut muuttavansa alkuperäisiä vaatimuksiaan ja kanneperusteitaan tällä tavoin.

53 Tämän osalta on muistutettava, että kun päätös asian käsittelyn aikana korvataan toisella samaa asiaa koskevalla päätöksellä, sitä on pidettävä uutena seikkana, jonka johdosta kantaja voi mukauttaa vaatimuksensa ja kanneperusteensa. Se, että kantajalta vaadittaisiin uuden kanteen nostamista yhteisöjen tuomioistuimessa, olisi hyvän oikeudenkäytön ja prosessiekonomian vaatimuksen vastaista. Lisäksi olisi epäoikeudenmukaista, jos kyseinen toimielin voisi yhteisöjen tuomioistuimissa päätöksestä nostetussa kanteessa esitetyistä arvosteluista selviytyäkseen muuttaa riidanalaista päätöstä tai korvata sen uudella ja vedota kanteen käsittelyn aikana tähän muutokseen tai uuteen päätökseen, jotta toinen asianosainen ei voisi ulottaa alkuperäisiä vaatimuksiaan ja kanneperusteitaan koskemaan myöhempää päätöstä tai esittää tästä uusia vaatimuksia ja kanneperusteita (asia 14/81, Alpha Steel v. komissio, tuomio

3.3.1982, Kok., s. 749, 8 kohta; yhdistetyt asiat 351/85 ja 360/85, Fabrique de fer de Charleroi ja Dillinger Hüttenwerke v. komissio, tuomio 29.9.1987, Kok., s. 3639, 11 kohta; asia 103/85, Stahlwerke Peine-Salzgitter v. komissio, tuomio 14.7.1988, Kok., s. 4131, 11 ja 12 kohta ja yhdistetyt asiat T-46/98 ja T-151/98, CCRE v. komissio, tuomio 3.2.2000, Kok., s. II-167, 33 kohta).

54 Tätä oikeuskäytäntöä voidaan soveltaa tapaukseen, jossa yksityistä oikeussubjektia suoraan ja erikseen koskeva asetus korvataan menettelyn kuluessa asetuksella, joka koskee samaa asiaa.

55 Koska tämä tapaus vastaa kaikilta osin esillä olevaa asiaa, on hyväksyttävä kantajan pyyntö katsoa, että hänen kanteensa koskee kanteen kohteena olevan asetuksen kumoamista häntä koskevilta osin, ja asianosaisten on annettava muotoilla vaatimuksensa, kanne- ja puolustautumisperusteensa ja väitteensä uudelleen tämän uuden seikan valossa.

56 Näissä olosuhteissa on katsottava, että kantajan alkuperäinen vaatimus, joka koski asetuksen N:o 467/2001 osittaista kumoamista, on menettänyt kohteensa, koska tämä asetus on kumottu kanteen kohteena olevalla asetuksella. Näin ollen ei ole enää tarpeen ratkaista tätä vaatimusta eikä asetuksen N:o 2062/2001 osittaista kumoamista koskevaa vaatimusta, koska sekin on menettänyt kohteensa.

57 Edellä esitetystä seuraa, että kannetta ei ole enää tarpeen ratkaista siltä osin kuin se koskee komissiota. Esillä olevan asian olosuhteissa hyvän oikeudenhoidon periaatteen ja prosessiekonomiaa koskevan vaatimuksen, joihin edellä 53 kohdassa viitattu oikeuskäytäntö perustuu, perusteella on myös oikeutettua, että otetaan huomioon komission vaatimukset, puolustautumisperusteet ja väitteet, jotka on muotoiltu uudelleen siten kuin on todettu edellä 55 kohdassa, ilman että on tarpeen hyväksyä tätä toimielintä muodollisesti uudelleen oikeudenkäyntimenettelyyn ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 115 artiklan 1 kohdan ja 116 artiklan 6 kohdan nojalla väliintulijaksi tukemaan neuvoston vaatimuksia.

58 Edellä esitetyn perusteella on katsottava, että esillä oleva kanne koskee nyttemmin vain neuvostoa, jota komissio ja Yhdistynyt kuningaskunta tukevat, ja että siinä vaaditaan ainoastaan kanteen kohteena olevan asetuksen kumoamista kantajaa koskevilta osin.

Asiakysymys

Asianosaisten lausumat

59 Kantaja vetoaa kanteessaan pääasiallisesti asetuksen N:o 467/2001 ja asetuksen N:o 2062/2001 kumoamista koskevien vaatimustensa tueksi kolmeen kanneperusteeseen, joista ensimmäinen koskee EY 60 ja EY 301 artiklan rikkomista ja toimivallan ylitystä, toinen koskee kantajalle kuuluvien perusoikeuksien loukkaamista, sellaisina kuin nämä oikeudet taataan erityisesti ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen (Euroopan ihmisoikeussopimus) 3 ja 8 artiklassa, sekä oikeasuhteisuutta ja toissijaisuutta koskevien yleisten periaatteiden loukkaamista, ja kolmas kanneperuste koskee perusteluvelvollisuuden rikkomista.

60 Kantaja on kuitenkin todennut ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 31.10.2008 toimittamissaan huomautuksissa, että yhteisöjen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa Kadi antaman tuomion vuoksi hän luopui ensimmäisestä ja kolmannesta kanneperusteesta.

61 Neuvosto ja komissio ovat kiistäneet vastineissaan ja Yhdistynyt kuningaskunta väliintulokirjelmässään kantajan toisen kumoamisperusteen, ja ne ovat esittäneet pääasiallisesti samoja väitteitä kuin ne ovat esittäneet vastauksena kantajien esittämiin samankaltaisiin kumoamisperusteisiin asioissa Yusuf ja Kadi, asiassa T-253/02, Ayadi vastaan neuvosto (tuomio 12.7.2006, Kok., s. II-2139) ja asiassa T-49/04, Hassan vastaan neuvosto ja komissio (tuomio 12.7.2006, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

62 Kantaja on esittänyt vastauskirjelmässään uusia väitteitä hänelle kuuluvien perusoikeuksien loukkaamista koskevan kanneperusteen yhteydessä.

63 Hän on myöntänyt, että kanteen kohteena olevan asetuksen 2 a artiklassa, sellaisena kuin se on lisättynä asetuksella N:o 561/2003, sallitaan nykyisin, että asianomaisten käyttöön voidaan antaa sellaisia varoja ja taloudellisia resursseja, jotka ovat tarpeen näiden toimeentuloon tai muita ehdottoman välttämättömiä menoja varten. Hän on kuitenkin väittänyt, että tämä säännös on laadittu erittäin rajoittavin sanamuodoin ja että sillä loukataan erittäin vakavalla tavalla asianomaisten omanarvontuntoa.

64 Ensinnäkin kyseisessä säännöksessä riistetään kantajalta mahdollisuus nauttia sivistyneen olemassaolon normaaleista ilmenemismuodoista.

65 Toiseksi samassa säännöksessä kielletään kantajaa harjoittamasta mitään tointa, ammattia tai palkkatyötä.

66 Kolmanneksi, toisin kuin päätöslauselmaa 1333 (2000), jolla pantiin täytäntöön asetus N:o 467/2001, päätöslauselmaa 1390 (2002), jolla pannaan täytäntöön kanteen kohteena oleva asetus, ei ole rajoitettu ajallisesti. Tässä asetuksessa sallitaan näin ollen kantajan pysyvä poissulkeminen lähes kaikista sosiaalisen elämän ilmenemismuodoista.

67 Neljänneksi kantajalta on riistetty kaikki mahdollisuudet saattaa tuomioistuimen käsiteltäväksi häneen kohdistetut rajoittavat toimenpiteet. Päätös sisällyttää hänet kanteen kohteena olevan asetuksen liitteessä olevaan luetteloon on turvallisuusneuvoston puhtaasti poliittinen päätös, joka on tehty täysin ei-juridisia menettelytapoja noudattaen, ottamatta millään tavalla huomioon todistelua tai kohtuullisuutta koskevia sääntöjä. Turvallisuusneuvoston päätöksen osalta ei ole olemassa minkäänlaista myöskään tuomioistuinmenettelyyn rinnastettavaa oikeussuojakeinoa.

68 Neuvosto ja komissio ovat kiistäneet vastauksessaan ja Yhdistynyt kuningaskunta väliintulokirjelmässään nämä uudet väitteet, ja ne ovat viitanneet erityisesti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asioissa Yusuf ja Kadi antamiin tuomioihin.

69 Kantaja väitti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 31.10.2008 toimittamissaan huomautuksissa, että hänen tilanteensa on sama kuin kantajien tilanne yhteisöjen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa Kadi antamassa tuomiossa. Yksikään heistä ei ollut missään vaiheessa saanut neuvostolta mitään tietoa niille vastaisista todisteista, joilla kanteen kohteena olevassa asetuksessa säädettyjen rajoittavien toimenpiteiden antamista perusteltiin.

70 Kantajan mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on katsottava yhteisöjen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa Kadi antaman tuomion (336, 348, 349 ja 370 kohta) perusteella, että kanteen kohteena olevalla asetuksella rikotaan hänen

puolustautumisoikeuksiaan, oikeuttaan saattaa asia tehokkaasti tuomioistuimen käsiteltäväksi ja omistusoikeuttaan ja että tämä säädös on kumottava häntä koskevilta osin.

71 Neuvosto on myöntänyt ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 30.10.2008 toimittamissaan huomautuksissa, että yhteisöjen tuomioistuimen annettua tuomion yhdistetyissä asioissa Kadi kantajalle oli toimitettava perustelut, hänelle oli annettava mahdollisuus esittää huomautuksensa tämän osalta ja nämä huomautukset oli otettava huomioon ennen häntä koskevan uuden varojen jäädyttämispäätöksen tekemistä.

72 Tarvittavia toimenpiteitä ollaan sen mukaan toteuttamassa perustelujen laatimiseksi tarvittavien tietojen hankkimiseksi, mutta neuvosto ei ole kyennyt ilmoittamaan, milloin ne voitaisiin antaa kantajalle tiedoksi. Neuvosto on sitoutunut toimimaan mahdollisimman nopeasti kantajan puolustautumisoikeuksien noudattamiseksi ja ilmoittamaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle asian myöhemmistä kehityksistä.

73 Myös komissio on myöntänyt ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 31.10.2008 toimittamissaan huomautuksissa, että kantajan tilanne oli samanlainen kuin kantajien tilanne yhdistetyissä asioissa Kadi, joissa yhteisöjen tuomioistuin antoi tuomion, siltä osin kuin hänen varansa on jäädytetty aluksi asetuksen N:o 467/2001 ja sittemmin asetuksen N:o 881/2002 nojalla, ilman että hänelle on ilmoitettu tämän toimenpiteen perusteluja. Näin ollen hänen tilannettaan on arvioitava uudelleen tämän viimeksi mainitun asetuksen valossa sen jälkeen, kun hänelle on annettu tiedoksi perustelut ja kun hänelle on annettu mahdollisuus esittää huomautuksensa. Komission mukaan tätä koskevat toimet olivat toteutettavina pakotekomiteassa mutta saattoivat kestää useita viikkoja.

74 Komissio on kuitenkin pyytänyt ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta kiinnittämään huomiota siihen seikkaan, että toisin kuin oli väitetty yhdistetyissä asioissa Kadi, joissa yhteisöjen tuomioistuin antoi tuomion, kantaja ei ole toisessa kanneperusteessa saattanut kyseenalaiseksi sitä, että hänet mainitaan riidanalaisessa luettelossa, vaan

ainoastaan tästä aiheutuvat seuraukset hänen toimeentulolleen, mukaan lukien sen, että hänen sosiaaliturva-avustustensa maksaminen on keskeytetty.

75 Yhdistynyt kuningaskunta on yhtynyt ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 31.10.2008 toimittamissaan huomautuksissa neuvoston vastauksena ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kehotukseen toimittamiin huomautuksiin.

76 Neuvosto ja komissio ovat myöntäneet istunnossa yhteisöjen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa Kadi antaman tuomion valossa, että kanteen kohteena oleva asetus oli annettu sellaisessa menettelyssä, jossa kantajan puolustautumisoikeuksia ei ollut kunnioitettu.

77 Nämä toimielimet ovat lisäksi selostaneet, että erityisesti pakotekomiteassa toteutettuja toimia varojen jäädyttämistä koskevien yhteisön menettelyjen saattamiseksi yhteensopiviksi yhteisöjen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa Kadi antamassaan tuomiossa ilmaisemien periaatteiden kanssa (ks. edellä 71 ja 72 kohta) ei ollut vielä saatettu loppuun kantajan tapauksessa.

78 Neuvosto ja väliintulijat ovat näin ollen pyytäneet ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta siinä tapauksessa, että se kumoaisi kanteen kohteena olevan asetuksen kantajaa koskevilta osin, pysyttämään voimassa sen vaikutukset lyhyen jakson ajan, niin kuin yhteisöjen tuomioistuin teki EY 231 artiklan nojalla yhdistetyissä asioissa Kadi antamassaan tuomiossa.

79 Tämän osalta Yhdistynyt kuningaskunta on erityisesti viitannut tuon tuomion 373 kohtaan ja todennut, että tällaisesta kumoamisesta välittömin vaikutuksin voi aiheutua vakavaa ja peruuttamatonta vahinkoa tällä asetuksella säädettyjen rajoittavien toimenpiteiden, jotka yhteisön on pantava täytäntöön, tehokkuuden kannalta, koska ennen kuin tämä asetus mahdollisesti korvataan uudella asetuksella, kantaja voisi

ryhtyä toimenpiteisiin välttääkseen sen, että varojen jäädyttämistä koskevia toimenpiteitä voidaan jatkossa soveltaa siihen.

80 Lisäksi siltä osin kuin annettava kumoamistuomio perustuu samoihin, pääasiallisesti menettelyllisiin seikkoihin, joihin yhteisöjen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa Kadi antama tuomio perustui, Yhdistynyt kuningaskunta on muistuttanut, että yhteisöjen tuomioistuin on todennut tuon tuomion 374 kohdassa, ettei voida sulkea pois sitä, että tällaisten toimenpiteiden kohdistaminen asianomaisiin saattoi kuitenkin asiasisällön osalta olla perusteltua. Näin on erityisesti esillä olevassa asiassa, mikä käy ilmi terrorismia koskevien asioiden osalta toimivaltaisten Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuinten tekemistä kantajaa koskevista useista päätöksistä.

81 Kantaja vastusti tätä neuvoston ja väliintulijoiden pyyntöä.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

82 On selvää, että sekä sen menettelyn osalta, joka johti kanteen kohteena olevan asetuksen antamiseen, että tässä asetuksessa säädetyistä rajoittavista toimenpiteistä johtuvan omistusoikeuden käyttöä koskevan rajoituksen ulottuvuuden, vaikutusten ja mahdollisen perusteltavuuden osalta kantajan tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja koskeva tilanne on kaikilta osin rinnastettavissa kantajien tilanteeseen yhteisöjen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa Kadi antamassa tuomiossa.

83 Ensinnäkin kanteen kohteena olevan asetuksen antamiseen johtaneen menettelyn osalta on todettava, että neuvosto ei ole missään vaiheessa ilmoittanut kantajalle häntä

vastaan esitettyjä seikkoja, joiden perusteella se sisällytti alun perin kantajan nimen kyseisen asetuksen liitteeseen I ja näin ollen sääti siinä säädetyistä rajoittavista toimenpiteistä.

84 Ei nimittäin ole kiistetty sitä, ettei kantajalle ole toimitettu tältä osin mitään tietoa asetuksessa N:o 467/2001, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 2062/2001, jossa hänen nimensä mainittiin ensimmäisen kerran luettelossa sellaisista henkilöistä, yhteisöistä tai elimistä, joita varojen jäädyttämistä koskeva toimenpide koskee, kanteen kohteena olevassa asetuksessa eikä missään myöhemmässäkään vaiheessa.

85 Koska neuvosto ei ole ilmoittanut kantajalle häntä vastaan esitettyjä seikkoja, joiden perusteella häneen kohdistettiin rajoittavia toimenpiteitä, ja koska se ei ole myöntänyt kantajalle oikeutta saada tietoa kyseisistä seikoista kohtuullisen ajan kuluessa näiden toimenpiteiden toteuttamisen jälkeen, kantajalla ei ole ollut mahdollisuutta tuoda tehokkaasti esille kantaansa tältä osin. Näin ollen kantajan puolustautumisoikeuksia, erityisesti oikeutta tulla kuulluksi, ei ole kunnioitettu (ks. vastaavasti yhteisöjen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa Kadi antaman tuomion 348 kohta).

86 Koska lisäksi kantajalle ei ilmoitettu häntä vastaan esitettyjä seikkoja ja kun otetaan huomioon yhteisöjen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa Kadi antaman tuomion 336 ja 337 kohdassa mainitsemat puolustautumisoikeuksien ja oikeuden saattaa asiansa tehokkaasti tuomioistuimen käsiteltäväksi väliset suhteet, kantaja ei myöskään ole voinut puolustaa oikeuksiaan näihin seikkoihin nähden tyydyttävissä olosuhteissa yhteisöjen tuomioistuimissa, minkä vuoksi on todettava, että myös kyseistä oikeutta saattaa asia tehokkaasti tuomioistuimen käsiteltäväksi on loukattu (ks. vastaavasti yhteisöjen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa Kadi antaman tuomion 349 kohta).

87 Lopuksi on todettava, että tätä oikeuksien loukkausta ei ole korjattu esillä olevan kanteen yhteydessä, koska neuvosto ei ole esittänyt yhtään tätä koskevaa seikkaa (ks. vastaavasti yhteisöjen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa Kadi antaman tuomion 350 kohta).

88 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on siis todettava, ettei se kykene suorittamaan kanteen kohteena olevan asetuksen laillisuusvalvontaa niiltä osin kuin asetus koskee kantajaa, joten on todettava, että tästä samasta syystä esillä olevassa asiassa ei noudatettu kantajan perusoikeutta, jonka mukaan hänellä on oikeus saada asiansa tehokkaasti tuomioistuimen käsiteltäväksi (ks. vastaavasti yhteisöjen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa Kadi antaman tuomion 351 kohta).

89 Näin ollen on todettava, että kanteen kohteena oleva asetus, niiltä osin kuin se koskee kantajaa, on annettu ilman, että tarjottiin minkäänlaisia takeita häntä vastaan esitettyjen seikkojen ilmoittamisesta tai hänen kuulemisestaan tältä osin, joten on todettava, että tämä asetus annettiin sellaisessa menettelyssä, jonka yhteydessä puolustautumisoikeuksia ei kunnioitettu, mistä seurasi myös, että tehokkaan oikeussuojan periaatetta on loukattu (ks. vastaavasti yhteisöjen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa Kadi antaman tuomion 352 kohta).

90 Edellä tehdyistä toteamuksista seuraa, että kantajan kanteen kohteena olevaa asetusta koskevien kumoamisvaatimustensa tueksi vastauskirjelmässään (ks. edellä 67 kohta) ja hänen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 31.10.2008 jättämissään huomautuksissa (ks. edellä 69 kohta) esittämät väitteet, jotka koskevat hänen puolustautumisoikeuksiensa, erityisesti todistelua koskevien sääntöjen, ja tehokasta tuomioistuinvalvontaa koskevan oikeuden loukkaamista, ovat perusteltuja (ks. vastaavasti yhteisöjen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa Kadi antaman tuomion 353 kohta).

91 Toiseksi kanteen kohteena olevassa asetuksessa säädetyistä rajoittavista toimenpiteistä johtuvan omistusoikeuden käyttöä koskevan rajoituksen ulottuvuuden, vaikutusten ja mahdollisen perusteltavuuden osalta on todettava lisäksi, että tämä asetus annettiin, niiltä osin kuin se koskee kantajaa, tarjoamatta hänelle mitään takeita siitä, että hän olisi voinut esittää asiansa toimivaltaisille viranomaisille, tilanteessa, jossa on katsottava, että hänen omistusoikeuksiaan rajoitettiin huomattavalla tavalla, kun otetaan huomioon häneen kohdistettujen rajoittavien toimenpiteiden yleinen ulottuvuus ja tosiasiallinen kesto (ks. vastaavasti yhteisöjen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa Kadi antaman tuomion 369 kohta).

92 Näin ollen on todettava, että nyt esillä olevan asian olosuhteissa kantajan omistusoikeutta rajoitettiin perusteettomasti, koska kanteen kohteena olevassa asetuksessa säädettiin häntä koskevista rajoittavista toimenpiteistä merkitsemällä hänet kyseisen asetuksen liitteessä I olevaan luetteloon (ks. vastaavasti yhteisöjen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa Kadi antaman tuomion 370 kohta).

93 Näin ollen siltä osin kuin kantajan vastauskirjelmässään kanteen kohteena olevan asetuksen kumoamista koskevien vaatimustensa tueksi esittämien tiettyjen väitteiden (ks. edellä 63–66 kohta) voidaan katsoa koskevan omistusoikeuden kunnioittamista koskevan perusoikeuden loukkaamista, ne ovat samoin perusteltuja (ks. vastaavasti yhteisöjen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa Kadi antaman tuomion 371 kohta).

94 Kaiken edellä esitetyn perusteella kanteen kohteena oleva asetus on kumottava kantajaa koskevilta osin.

95 Esillä olevan asian olosuhteissa ei ole mahdollista hyväksyä neuvoston ja väliintulijoiden istunnossa esittämää pyyntöä, että kanteen kohteena olevan asetuksen vaikutukset pysytettäisiin voimassa lyhyen jakson ajan EY 231 artiklan nojalla.

96 Se aika, joka on jo kulunut yhteisöjen tuomioistuimen annettua yhdistetyissä asioissa Kadi 3.9.2008 tuomion, ylittää erittäin selvästi sen kolmen kuukauden enimmäisajan tämän tuomion julistamispäivästä alkaen, jonka yhteisöjen tuomioistuin on katsonut olevan kohtuullinen, jotta neuvosto voi korjata kyseisessä asiassa todetut loukkaukset, mutta jolla otetaan myös asianmukaisella tavalla huomioon kyseessä olevien rajoittavien toimenpiteiden huomattava vaikutus asianomaisten oikeuksiin ja vapauksiin (yhteisöjen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa Kadi antaman tuomion 375 ja 376 kohta).

97 Vaikka tämä ajanjakso onkin määritetty pelkästään yhteisöjen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa Kadi antaman tuomion kohteena olleiden kahden henkilön eli Kadin ja Al Barakaat International Foundationin tilanteen perusteella, neuvosto ei kuitenkaan voinut olla olematta tietoinen siitä, että sen oli kantajan tapauksessa, joka oli kaikilta osin rinnastettavissa edellä mainittujen tilanteeseen (ks. edellä 82 kohta), välttämättä toimittava samalla tavalla. Esillä olevassa asiassa asianosaisena ja väliintulijana olevat toimielimet ovat lisäksi vakuuttaneet toteuttaneensa toimenpiteitä erityisesti pakotekomiteassa heti kyseisen tuomion julistamisen jälkeen varojen jäädyttämistä koskevien yhteisön menettelyjen saattamiseksi yhteensopiviksi tuossa tuomiossa ilmaistujen periaatteiden kanssa (ks. edellä 72 ja 73 kohta).

98 Lisäksi yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 60 artiklan toisen kohdan, jonka sovellettavuutta esillä olevaan asiaan yksikään osapuolista, joilta asiaa on tiedusteltu istunnossa, ei ole kiistänyt, mukaan poiketen siitä, mitä EY 244 artiklassa määrätään, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaisut, joilla julistetaan asetus mitättömäksi, tulevat voimaan vasta tämän perussäännön 56 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitetun muutoksenhakua varten varatun ajan kuluttua tai jos muutosta on haettu tämän ajan kuluessa, muutoksenhaun hylkäämisestä. Yhteisöjen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa Kadi antaman tuomion julistamisen jälkeen kuluneen ajan lisäksi neuvostolla on joka tapauksessa käytössään vähintään kaksi kuukautta tämän tuomion tiedoksi antamisesta lisättynä pitkien etäisyyksien vuoksi myönnetyllä kymmenen päivän määräajalla voidakseen korjata todetut loukkaukset toteuttamalla tarvittaessa kantajaan kohdistetun uuden rajoittavan toimenpiteen. Tämä seikka erottaa esillä olevan asian yhdistetyistä asioista Kadi, joissa yhteisöjen tuomioistuin antoi tuomion, joka oli EY 244 artiklan mukaisesti automaattisesti täytäntöönpanokelpoinen.

99 Näissä olosuhteissa vaara siitä, että aiheutuisi vakavaa ja peruuttamatonta vahinkoa kanteen kohteena olevalla asetuksella säädettyjen sellaisten rajoittavien toimenpiteiden tehokkuuden kannalta, jotka yhteisön on pantava täytäntöön, mihin yhteisöjen tuomioistuin on viitannut yhdistetyissä asioissa Kadi antamassaan tuomiossa (373 kohta), ei vaikuta esillä olevassa asiassa, kun otetaan huomioon näistä toimenpiteistä kantajan oikeuksiin ja vapauksiin aiheutuva merkittävä vaikutus, riittävän suurelta siten, että voitaisiin oikeuttaa kyseisen asetuksen oikeusvaikutusten ennallaan pitäminen yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 60 artiklassa määrättyä ajanjaksoa kauemmin.

Oikeudenkäyntikulut

100 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Saman työjärjestyksen 87 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan väliintulijoina esiintyvät jäsenvaltiot ja toimielimet vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan. Työjärjestyksen 87 artiklan 6 kohdan mukaan on niin, että jos lausunnon antaminen asiassa raukeaa, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin määrää oikeudenkäyntikuluista harkintansa mukaan.

101 Esillä olevassa asiassa neuvosto on hävinnyt asian siltä osin kuin asetus N:o 881/2002 on kumottava kantajaa koskevilta osin siten kuin hän on vaatinut, kun taas lausunnon antaminen asiassa raukeaa asetuksen N:o 467/2001, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 2062/2001, kumoamista koskevan alun perin esitetyn vaatimuksen osalta, erityisesti siltä osin kuin se koski komissiota.

102 Kantaja ei ole vaatinut ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle toimittamissaan kirjelmissä neuvoston velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Se on kuitenkin todennut istunnossa, että se vaatii neuvoston velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

103 Tämän osalta vakiintuneesta oikeuskäytännöstä käy ilmi, että se, että asian voittanut osapuoli on vaatinut oikeudenkäyntikulujen korvaamista vasta suullisessa käsittelyssä, ei estä sen vaatimuksen hyväksymistä (ks. yhdistetyt asiat T-225/06, T-255/06, T-257/06 ja T-309/06, Budějovický Budvar v. SMHV – Anheuser-Busch (BUD), tuomio 16.12.2008, Kok., s. II-3555, 206 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

104 Näissä olosuhteissa ja kun otetaan huomioon asian kohdetta ja komission asemaa oikeudenkäynnissä koskevat muutokset (ks. edellä 56–58 kohta), edellä mainittuja määräyksiä sovelletaan oikein, kun päätetään, että neuvosto vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan ja velvoitetaan korvaamaan kantajan oikeudenkäyntikulut ja että Yhdistynyt kuningaskunta ja komissio vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

105 Työjärjestyksen 97 artiklan 3 kohdan nojalla on niin, että koska kantajalle on myönnetty maksuton oikeudenkäynti ja koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on velvoittanut neuvoston korvaamaan kantajan oikeudenkäyntikulut, neuvoston on korvattava ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kassalle maksuttoman oikeudenkäynnin perusteella maksetut määrät.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(seitsemäs jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Lausunnon antaminen Afganistaniin suuntautuvan tiettyjen tavaroiden ja palvelujen viennin kieltämisestä, Afganistanin Talebania koskevien lentokiellon ja varojen sekä muiden taloudellisten resurssien jäädyttämisen laajentamisesta ja asetuksen (EY) N:o 337/2000 kumoamisesta 6.3.2001 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 467/2001 ja asetuksen N:o 467/2001 muuttamisesta kolmannen kerran 19.10.2001 annetun komission asetuksen (EY) N:o 2062/2001 kumoamista koskevista vaatimuksista raukeaa.

2) Tiettyihin Osama bin Ladenia, al-Qaida-verkostoa ja Talebania lähellä oleviin henkilöihin ja yhteisöihin kohdistuvista erityisistä rajoittavista toimenpiteistä sekä asetuksen N:o 467/2001 kumoamisesta 27.5.2002 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 881/2002 kumotaan Omar Mohammed Othmania koskevilta osin.

3) Euroopan unionin neuvosto vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se velvoitetaan korvaamaan Othmanin oikeudenkäyntikulut samoin kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kassan maksuttoman oikeudenkäynnin perusteella maksamat määrät.

4) Euroopan yhteisöjen komissio ja Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Forwood Šváby Moavero Milanesi

Julistettiin Luxemburgissa 11 päivänä kesäkuuta 2009.

Allekirjoitukset